

رسم‌های جهت موفقیت سیستم های اطلاعات بالینی

الیف / ترجمه

محمّد دهانی

دانشجوی دکتری مدیریت اطلاعات سلامت

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

نرجس میرابوطالبی

دانشجوی دکتری مدیریت اطلاعات سلامت

دانشگاه علوم پزشکی بندرعباس

یوسف نوشیروانی

دانشجوی دکتری مدیریت فناوری اطلاعات

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی زابل

عنوان و نام پدیدآور	راهنماهایی جهت موفقیت سیستمهای اطلاعات بالینی/تالیف و ترجمه محمد دهقانی، نرجس میرابوطالبی زواره، یوسف نوشیراوانی
مشخصات نشر	تهران : انتشارات حیدری، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری	۱۶۸ ص
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۸۹-۱۸۳-۷
فهرست نویسی	فیبا
موضوع	انفورماتیک پزشکی مدارک پزشکی - داده پردازی ذخیره و بازیابی اطلاعات - بیمارستانها
سرشناسه	دهقانی، محمد، ۱۳۶۲
شناسه افزوده	میرابوطالبی زواره، نرجس، ۱۳۵۹
شناسه افزوده	نوشیراوانی، یوسف، ۱۳۵۵
رده بندی کنگره	۱۳۹۷ ۲/۹۸۵۸ R
رده بندی دیوب	۶۱۰/۲۸
کتابشناسی ملی	۵۳۱۸۴۸۱

راهنمای موفقیت سیستمهای اطلاعات بالینی
تالیف / ترجمه: محمد دهقانی - نرجس میرابوطالبی زواره - یوسف نوشیراوانی

مدیر اجرایی: سیده مریم حیدری

چاپ اول - ۱۳۹۷

چاپ و صحافی: طرح و نقش

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۸۹-۱۸۳-۷

بهاء: ۲۵۰۰۰ تومان

این اثر، مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۱۲ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر)، منتشر یا پخش کند مورد پیگردستی قرار خواهد گرفت.

مراکز پخش

- دفتر مرکزی:** خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهدای ژاندارمری غربی، روبروی اداره پست، پلاک ۱۲۴، طبقه اول، واحد ۲ - تلفن: ۶۶۹۷۶۶۷۸-۶۶۹۷۶۴۹۹
- فروشگاه ۱:** خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه، پاساژ فروزنده، طبقه همکف، پلاک ۳۲۳ - تلفن: ۶۶۴۹۹۲۷۸۶-۶۶۴۹۹۲۱۴
- فروشگاه ۲:** خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه، پاساژ فروزنده، طبقه همکف، پلاک ۳۰۸ - تلفن: ۶۶۴۷۸۹۴۷
- فروشگاه ۳:** خیابان انقلاب، بین ۱۲ فروردین و فخر رازی، روبروی نشر جیحون، فروشگاه کتب پزشکی، ۶۶۴۹۹۲۱۴
- فروشگاه ۴:** قلهک، خیابان زرگنده، دانشگاه آزاد اسلامی، کتابفروشی دانشگاه - تلفن: ۲۲۶۲۲۶۰۵
- فروشگاه ۵:** اراک، میدان سرداران، جنب بیمارستان ولی عصر مجتمع پارس، فروشگاه کتاب ونوس - تلفن: ۲۲۴۶۳۵۷-۰۸۶۳
- فروشگاه ۶:** بجنورد، مشهد، خیابان ۱۷ شهریور جنوبی، نبش کوچه پرتانی، پلاک ۳۱۳، فروشگاه نشر حیدری، تلفن: ۰۵۸-۳۲۲۶۳۵۵۸
- فروشگاه ۷:** خرم آباد، دانشگاه علوم پزشکی کمالوند، فروشگاه نشر حیدری، تلفن: ۰۸۶۳-۲۲۳۴۸۸۳
- و کتابفروشیهای معتبر سراسر کشور

پیشگفتار

در سالهای اخیر به دلیل تغییر رویکرد مسئولین و سیاستگذاران و توجه بیشتر به نگارش مقالات، اسناد و پژوهشگران تمایل کمتری به نگارش و تالیف کتاب پیدا کرده‌اند. نکته قابل توجه این است که نگارش یک کتاب خوب می‌تواند تأثیرات مهمتری در یک حوزه داشته باشد، حتی ترجمه یک کتاب کاربردی می‌تواند راهگشای بسیاری از مشکلات باشد. نکته دیگری که باید در این قسمت به آن اشاره کرد بحث تالیف یا ترجمه بودن کتاب است، به نظر می‌رسد با توجه به اختلاف امتیاز زیادی که بین کتاب‌های ترجمه و کتاب‌های تالیفی وجود دارد علاقه متدنان به سمت تالیف کتاب سوق پیدا کرده‌اند که این خود باعث ایجاد دو آفت اصلی شده است. آفت اول اینکه کتاب‌های فاخر علمی دیگر ترجمه نمی‌شود و آفت دوم اینکه عده‌ای با ترجمه قطعات چند کتاب و کنار هم گذاشتن آن یک کتاب تالیفی را به بازار عرضه می‌نمایند. به درستی جای اندیشه دارد چرا ترجمه یک کتاب ۳۰۰ صفحه‌ای امتیاز کمتری نسبت به پیم کتاب‌های دارد.

کتابی که در حال حاضر در دست دارید پس از سه سال کار متقاطع به اتمام رسیده است و چندین بار مورد بررسی و دوباره نویسی قرار گرفته است. تغییراتی که در زندگی شغلی نویسندگان ایجاد میشد باعث توقف نگارش کتاب می‌گردید و با هر بار شروع مجدد نگارش نویسندگان نسبت به کتاب تغییر کرده و باعث بازنویسی قسمت‌های زیادی از آن گردیده است.

نویسندگان این کتاب یک رویکرد انتقادی نسبت به سیستم‌های اطلاعات بالینی دارند، این بدین معنا نخواهد بود که مزایای این سیستم‌ها برای نویسندگان آشکار نیست بلکه آنها سعی دارند از زاویه دیگر به موضوع نگاه کرده و زوایای مخفی این موضوع را مورد بررسی قرار دهند. در این کتاب همه صاحب نظران در کشور ما بر محاسن این سیستم‌ها تاکید می‌کنند در این کتاب به مباحث جدیدی در این زمینه اشاره گردیده است.

در این کتاب به چالش‌هایی که ممکن است در اثر اجرا و پیاده سازی سیستم‌های اطلاعات بالینی ایجاد شود اشاره شده است و البته برای هر کدام از آنها راهکارهای ارائه شده است. نویسندگان خواننده این کتاب را برای مدیران سازمان‌های مراقبت بهداشتی و درمانی، مسئولین بخش مدیریت اطلاعات سلامت بیمارستان‌ها و مسئولین انفورماتیک بیمارستان‌ها توصیه می‌نمایند. امید است با دریافت انتقادات و پیشنهادات شما در ویرایش‌های بعدی مشکلات موجود در کتاب را حل نماییم.

مقدمه

استفاده از فناوری اطلاعات در سازمان‌های مراقبت بهداشتی و درمانی علاوه بر تسهیل امور باعث ارتقای کیفیت خدمات بهداشتی و درمانی گردیده و هزینه خدمات سلامت را کاهش می‌دهد. بی شک استفاده از فناوری می‌تواند همچون تیغی دو لبه عمل نماید به عبارت دیگر به کارگیری فناوری اطلاعات در سازمان‌های مرتبط با سلامت علاوه بر مزایا می‌تواند معایبی نیز داشته باشد. در صورت نبود مطالعه و بررسی‌های کافی به کارگیری فناوری در سازمان‌های مرتبط با سلامت باعث سلطه گری فناوری و وابستگی کاذب کارکنان به آن می‌گردد. کتاب حاضر با هدف پیش بینی آثار ناخواسته استفاده از سیستم‌های اطلاعات بالینی که جزئی از فناوری اطلاعات سلامت هستند و ابتکارهایی جهت حل آن تدوین گردیده است. بدون تردید پیش بینی این موارد و پیگیری آنها باعث موفقیت در امر، پیاپی سازی و به کارگیری سیستم‌های اطلاعات بالینی خواهد شد.

کتاب راه کارهایی برای موفقیت سیستم‌های اطلاعات بالینی در هشت فصل تدوین گردیده است. در ابتدای هر فصل پس از مشخص کردن اهداف، مر فصل و مقدمه به صورت عملی و با توجه به محیط‌های کاری در مورد موضوعات مختلف بحث شده است. در انتهای فصل پس از ارائه سوالات، تمرین‌های عملی در نظر گرفته شده است تا خوانندگان بتوانند بیش بهین نسبت به موضوعات مطرح شده به دست بیاورند.

فصل اول این کتاب به بررسی انواع مدل‌های سیستم‌های اطلاعات بالینی می‌پردازد و پس از معرفی این سیستم‌های اطلاعاتی به ویژگی‌ها و مشخصات هر یک می‌پردازد. در فصل دوم پس از مرور چند تجربه موفق اجرا و بکارگیری سیستم‌های اطلاعات بالینی مزایای به کارگیری آنها مورد بررسی قرار می‌گیرد و تغییرات مثبت این سیستم‌ها و وظایف کارکنان در قبال آن مورد بررسی و نقد قرار می‌گیرد. فصل سوم موارد مختلفی را که می‌تواند باعث موفقیت سیستم‌های اطلاعات بالینی شود را مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد. فصل چهارم به بررسی نتایج ناخواسته اجرای سیستم‌های اطلاعات بالینی بر فعالان، سازمان، حجم کاری پرسنل، خطاهای جدید پزشکی و وابستگی‌های کاذب می‌پردازد. خطاهای ناشی از سیستم‌های اطلاعات بالینی، خطاهای خاموش، خطاهای مرتبط با ثبت و پردازش اطلاعات و خطاهای دیگر که ممکن است در هنگام به کارگیری سیستم اطلاعات بالینی به وجود آید در فصل پنجم مورد کنکاش قرار می‌گیرد. در فصل ششم این کتاب به یکی از موارد مهمی که گاه‌ها مورد توجه مدیران قرار نمی‌گیرد پرداخته می‌شود به عبارت دیگر در این فصل به تاثیر استفاده از این سیستم‌ها بر رفتار کارکنان و تاثیرات روانشناختی آنان می‌پردازد. فصل هفتم از دیدگاه فنی-اجتماعی نتایج ناخواسته سیستم‌های اطلاعات بالینی در فرایندهای بالینی را مورد موشکافی قرار می‌دهد و سر انجام در آخرین فصل به یکی از تاثیرات ناخواسته استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی در بیمارستان‌ها یعنی انتقال عفونت بیمارستانی توسط سخت‌افزارها می‌پردازد.